

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Označení materiálu:	VY_32_INOVACE_EKRZU_EKONOMIKA3_16
Název materiálu:	PLATEBNÍ STYK
Tematická oblast:	Ekonomika, 3. ročník
Anotace:	Prezentace vysvětluje žákům co znamená platební styk, jaké jsou druhy a blíže definuje hotovostní platební styk
Očekávaný výstup:	Žáci budou schopni vysvětlit hotovostní platební styk, uvést příklady použití.
Klíčová slova:	Pohledávka, závazek, platební styk, hotovostní platební styk, bankovky, mince, bankomat
Druh učebního materiálu:	PREZENTACE
Metodika:	Podklad pro výklad učiva
Obor:	29-54-H/01 Cukrář, 66-51-H/01 Prodavač, 65-51-H/01 Kuchař-číšník
Ročník:	TŘETÍ
Vytvořeno v programu:	Microsoft Office PowerPoint 2007
Autor: (jméno, příjmení, titul)	ING. ZUZANA EKRTOVÁ
Zpracováno dne:	22. 1. 2013

Prohlašuji, že při tvorbě výukového materiálu jsem respektoval(a) všeobecně užívané právní a morální zvyklosti, autorská a jiná práva třetích osob, zejména práva duševního vlastnictví (např. práva k obchodní firmě, autorská práva k software, k filmovým, hudebním a fotografickým dílům nebo práva k ochranným známkám) dle zákona 121/2000 Sb. (autorský zákon). Nesu veškerou právní odpovědnost za obsah a původ svého díla.

Integrovaná střední škola, Hlaváčkovo nám. 673, Slaný

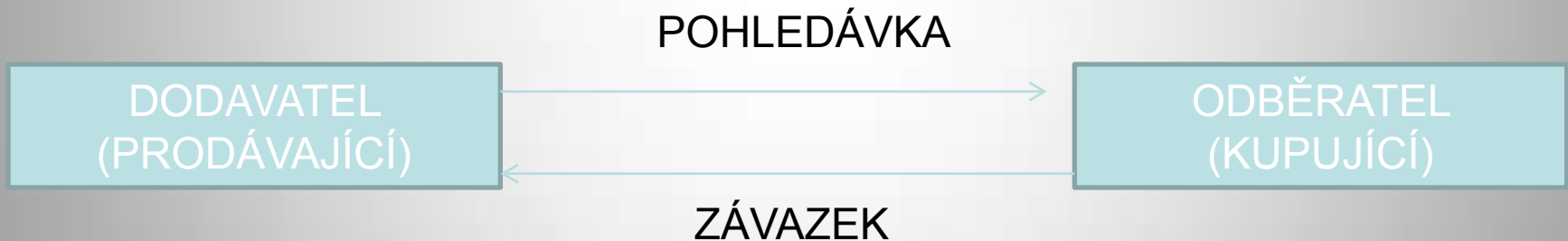
PLATEBNÍ STYK

Možností, jak finanční prostředky používat, je vícero – k placení hotovostí v obchodech, výběrech kartou v bankomatu, placení složenek na poště, převádění peněz přes internet atd.

Všechny tyto transakce, které spojují dvě strany, **plátce a příjemce**, se souhrnně nazývají **PLATEBNÍ STYK**.

PLATEBNÍ STYK

Mezi podnikateli, organizacemi a občany vznikají vzájemné dlužnické a věřitelské vztahy:

K vyrovnaní všech závazků a pohledávek mezi podniky, organizacemi a občany slouží platební styk.

POHLEDÁVKA, ZÁVAZEK

POHLEDÁVKA vzniká v obchodním vztahu dodavateli (prodávajícímu) vůči odběrateli (kupujícímu) za dodaný materiál, zboží či poskytnuté služby.

ZÁVAZEK je dluh odběratele k dodavateli za dodaný materiál, zboží či poskytnuté služby.

ZPŮSOBY PLATEBNÍHO STYKU

HOTOVOSTNÍ

Uskutečňuje se
prostřednictvím hotových
peněz

BEZHOTOVOSTNÍ

Uskutečňuje se převodem
částek mezi účty u
peněžních ústavů

HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK

Hotovostní styk představuje placení s hotovostí. Tedy transakce mezi dvěma subjekty, ve kterých hrají hlavní roli peníze ve své hotovostní formě.

Mezi hotovost patří **bankovky** (peníze ve formě papírových listů) a **mince** (peníze ve formě kovových mincí – mají menší hodnotu, více se používají, a musejí tak více vydržet).

ČESKÉ MINCE A BANKOVKY

OCHRANNÉ PRVKY BANKOVEK

- 1 Vodoznak – je součástí ochrany papíru a vzniká již při jeho výrobě. Vodoznak je zřetelně viditelný proti světlu. Na českých bankovkách jej tvoří vždy portrét osobnosti, která figuruje na bankovce.
- 2 Ochranný okénkový proužek — proužek přetíná bankovku ve svislém směru. Je vyroben z umělé metalizované hmoty a je na něm uvedena nominální hodnota bankovky.
- 3 Ochranná vlákna — v papírové hmotě jsou (u novějších bankovek) zapuštěna oranžová ochranná vlákna o délce 6 mm.
- 4 Soutisková značka — z každé strany bankovky je viditelná pouze jedna část této „průhledky“, celý obrazec lze vidět pouze proti světlu.
- 5 Skrytý obrazec — je viditelný pouze po sklopení bankovky do vodorovné polohy. Je na něm zobrazena nominální hodnota bankovky.
- 6 Opticky proměnlivá barva — ochranný prvek mění svou barvu v závislosti na úhlu, z jakého je bankovka zkoumána.
- 7 Mikrotext — drobný text, který je obvykle součástí jednotlivých vyobrazení na bankovce nebo je doplňuje. Bez použití lupy je obtížně rozeznatelný.

HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK

V běžném životě je nejčastější použití hotovosti k placení v obchodech, restauracích nebo třeba v kinech. Dnes již velká část obchodníků přijímá platební karty, ale hotovost stále utváří podstatnou část platebního styku.

HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK

HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK V BANCE:

1. Výběr hotovosti z účtu
2. Vklad hotovosti na účet
3. Výměna bankovek nebo mincí.

Všechny tyto transakce jsou naprosto běžnými úkony, které bankovní klienti v bankách vykonávají. Jsou s nimi ovšem spojeny nemalé **bankovní poplatky.**

HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK

HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK NA POŠTĚ:

Jedná se většinou o **platby poštovní poukázkou**. Jsou to situace, kdy si jde člověk peníze vybrat (někdo mu je přes poštovní poukázku posílá), nebo když jde za něco platit. Na poukázku vyplní platební údaje a pošta za něj platbu provede. Levá třetina poukázky se při zaplacení na poště odtrhne a zůstane plátcovi jako doklad o zaplacení.

Integrovaná střední škola, Hlaváčkovonám. 673, Slaný

The image shows a Czech postal order form (Poštovní poukázka A) with the following details:

- Top Left:** "Poštovní poukázka A", "Podací listek", "Podací údaje", "Cena", "Česká pošta, s.p.", "IČ: 47114983", "Česká pošta".
- Left Column:** "Účel platby" (SPLÁTKA), "Číslo účtu" (2380 00), "Slovy" (Dvatisícetřistaosmdesát), "Adresa majitele účtu" (LBD Praha 3, Lucemburská 49, 130 00 Praha 3), "Č. účtu / Kód banky" (19-13870512/0100, 210366), "S. symbol" (210366), "Odesílatel" (Jiří Kouba, Vinohradská 88, 130 00 Praha 3), "Č. účtu" (/0300).
- Right Column:** "Číslo účtu" (238000), "Tr. kód" (114), "Ve prospěch účtu" (0000190013870512), "Kód banky" (0100), "V. symbol" (210366), "K. symbol" (0559), "S. symbol", "Odesílatel (hůlkovým písmem, tiskem)" (J I Ř Í K O U B A), "ulice (obec), č. domu, PSČ, dodávací pošta" (V I N O H R A D S K Á 8 8, 1 3 0 0 0 P R A H A 3), "Datum splatnosti", "Zúčtujte na vrub účtu plátce" (000000), "Kód banky" (0300).
- Bottom Right:** "114 <

VÝHODY A NEVÝHODY hotovostního platebního styku

VÝHODY hotovostního platebního styku jsou jednoznačné – hotovost přijímají (a musejí přijímat) v každém obchodě.

NEVÝHODY:

- nosíme-li peníze u sebe, zvyšujeme tak riziko ztráty či ukradení
- Nepřináší žádný výnos v porovnání s úročenými bankovními účty

JAK POUŽÍVAT BANKOMAT

HLAVNÍ ČÁSTI BANKOMATU:

1. ČTEČKA KARET
2. DISPLEJ
3. NUMERICKÁ
KLÁVESNICE
4. TLAČÍTKA PRO VÝBĚR
Z NABÍZENÝCH
MOŽNOSTÍ
5. ZAŘÍZENÍ PRO VÝDEJ
BANKOVEK
6. TISK STVRZENEK

POUŽITÉ ZDROJE

1. Kolektiv České spořitelny, Dnešní finanční svět. TERRA-KLUB, o.p.s., 2012
2. Mach, J. *Ekonomika pro SOU – 3. díl*. Fortuna. 2002. ISBN 80-7168-729-4
3. http://www.google.cz/search?hl=cs&gs_rn=7&gs_ri=psy-ab&cp=8&gs_id=4&xhr=t&q=bankomaty&qscrl=1&rlz=1T4ADSA_csCZ406CZ409&bav=on.2,or.r_qf.&bvm=bv.44442042,d.ZWU&biw=1366&bih=590&ion=1&wapid=tljp136467871746406&um=1&ie=UTF-8&tbm=isch&source=og&sa=N&tab=wi&ei=PFhXUcKuKIntswbS84H4Ag#imgrc=BYEjHXiAEw5MEM%3A%3BPoexc2t21c8wTM%3Bhttp%253A%252F%252Fnasepenize.cz.imag3box.com%252Fimages%252Fimage%252Fimg-puvodni%252Fcat_132%252F5912.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.nasepenize.cz%252Fbankomaty-na-sobe-mohou-mit-nove-podvodne-zarizeni-5912%3B400%3B300
4. http://www.google.cz/search?hl=cs&gs_rn=7&gs_ri=psy-ab&cp=8&gs_id=4&xhr=t&q=bankomaty&qscrl=1&rlz=1T4ADSA_csCZ406CZ409&bav=on.2,or.r_qf.&bvm=bv.44442042,d.ZWU&biw=1366&bih=590&ion=1&wapid=tljp136467871746406&um=1&ie=UTF-8&tbm=isch&source=og&sa=N&tab=wi&ei=PFhXUcKuKIntswbS84H4Ag#um=1&hl=cs&qscrl=1&rlz=1T4ADSA_csCZ406CZ409&tbm=isch&sa=1&q=%C4%8CESK%C3%89+bankovky&oq=%C4%8CESK%C3%89+bankovky&gs_l=img.3..0l3j0i24l7.203274.205233.0.220431.6.6.0.0.0.0.80.426.6.6.0...0.0...1c.1.7.img.U0kKPLhe6oc&bav=on.2,or.r_qf.&fp=49f38148fd93b26&biw=1366&bih=590&imgrc=DHb9SFilmrYyAM%3A%3BY4rfoC8EIFkGdM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.praguetrip.cz%252Ffiles%252Fimages%252Fbankovky%252520obr%25C3%25A1zek.png%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.praguetrip.cz%252Fdalsi-dulezite-informace%3B663%3B421